

Lieta C-699/21

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar
Tiesas Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2021. gada 22. novembris

Iesniedzējtiesa:

Corte costituzionale (Itālija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2021. gada 18. novembris

Prasītājs:

E.D.L.

Persona, kas iestājusies lietā:

Presidente del Consiglio dei Ministri

Pamatlietas priekšmets

Pamatlietas priekšmets ir jautājumi par 2005. gada Likuma Nr. 69 18. un 18.-bis panta – daļā, kurā kā nodošanas atteikuma pamats Eiropas apcietināšanas ordera (turpmāk tekstā arī – “EAO”) procedūrās minētajos pantos nav paredzēti hroniski un nenosakāma ilguma veselības apsvērumi, kuri personai, kuras nodošana tiek pieprasīta, izraisa ārkārtīgi smagu seku risku – atbilstību [Itālijas] konstitūcijai, kurus *Corte d'appello di Milano* [Milānas apelācijas tiesa] uzdeva kriminālprocesā pret E.D.L.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Saskaņā ar LESD 267. pantu iesniegtā lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets ir Padomes Pamatlēmuma 2002/584/TI par Eiropas apcietināšanas orderi 1. panta 3. punkta, to skatot kopā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā arī – “Harta”) 3., 4. un 35. pantu, interpretācija.

Prejudiciālais jautājums

Vai Pamatlēmuma 2002/584/TI par Eiropas apcietināšanas orderi 1. panta 3. punkts, to lasot kopā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 3., 4. un 35. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka izpildes tiesu iestādei, ja tā uzskata, ka personas, kurai piemīt nopietnas hroniskas un potenciāli neatgriezeniskas patoloģijas, nodošana varētu pakļaut šo personu draudiem ciest nopietnu veselības kaitējumu, ir jāpieprasa no izsniegšanas tiesu iestādes informācija, kas ļauj izslēgt šī riska esamību, un tai ir jāatsaka nodošana, ja saprātīgā termiņā tā nesaņem attiecīgās garantijas?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

Padomes Pamatlēmums 2002/584/TI (2002. gada 13. jūnijs) par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm, it īpaši 1. panta 3. punkts, 3., 4., 4. *bis*, 15. pants un 23. panta 4. punkts.

Eiropas Savienības Pamattiesību harta, it īpaši 3., 4., 35., 47. pants, 51. panta 1. punkts, 52. panta 4. punkts.

LES: 6. un 19. pants.

Atbilstošās valsts tiesību normas

Costituzione [Itālijas konstitūcija]: 2., 3., 32. un 111. pants.

Codice di procedura penale [Itālijas Civilprocesa kodekss]: 705. panta 2. punkta *c-bis* apakšpunkts un 275. panta 4. *bis* punkts.

Decreto del Presidente della Repubblica (d.P.R.) 9 ottobre 1990, n. 309, Testo unico delle leggi in materia di disciplina degli stupefacenti e sostanze psicotrope, prevenzione, cura e riabilitazione dei relativi stati di tossicodipendenza [Republikas prezidenta 1990. gada 9. oktobra Dekrēts Nr. 309 Konsolidēts likumu par narkotiskajām un psihotropajām vielām, narkomānijas novēršanu, ārstēšanu un personu rehabilitāciju teksts].

Legge 22 aprile 2005, n. 69, Disposizioni per conformare il diritto interno alla decisione quadro 2002/584/GAI del Consiglio, del 13 giugno 2002, relativa al mandato d'arresto europeo e alle procedure di consegna tra Stati membri [2005. gada 22. aprīļa Likums Nr. 69 Noteikumi valsts tiesību pielāgošanai Padomes Pamatlēmumam 2002/584/TI (2002. gada 13. jūnijs) par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm], it īpaši:

- 2., 18. un 18. *bis* pants;

- 1. panta 1. punkts, redakcijā, kas bija spēkā pirms 2021. gada Leģislatīvā dekrēta Nr. 10 izdarītajiem grozījumiem: “Ar šo likumu valsts tiesību sistēmā tiek

transponētas Padomes Pamatlēmuma 2002/584/TI (2002. gada 13. jūnijs), turpmāk tekstā arī – “pamatlēmums”, tiesību normas, ciktāl minētās tiesību normas nav pretrunā konstitucionālās iekārtas augstākajiem principiem pamattiesību jomā, kā arī tiesību uz brīvību un uz taisnīgu procesu jomā”;

- 23. panta 3. punkts: “Ja ir humāni vai nopietni iemesli uzskatīt, ka nodošana apdraudēs personas dzīvību vai veselību, apelācijas instances tiesas priekšsēdētājs vai tā deleģētais tiesnesis ar motivētu dekrētu var apturēt nodošanas lēmuma izpildi, nekavējoties paziņojot *Ministro della giustizia* [Tieslietu ministram]”.

Decreto legislativo 2 febbraio 2021, n. 10, Disposizioni per il compiuto adeguamento della normativa nazionale alle disposizioni della decisione quadro 2002/584/GAI, relativa al mandato d'arresto europeo e alle procedure di consegna tra stati membri, in attuazione delle delega di cui all'articolo 6 della legge 4 ottobre 2019, n. 117 [2021. gada 2. februāra Lēģislatīvais dekrēts Nr. 10 “Noteikumi, lai pabeigtu valsts tiesiskā regulējuma pielāgošanu Pamatlēmumam 2002/584/TI par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm, īstenojot 2019. gada 4. oktobra Likuma Nr. 117 6. pantā paredzēto deleģējumu”].

Īss pamatlīetas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 2019. gada 9. septembrī *Tribunale Comunale di Zara* [Zaras pašvaldības tiesa, Horvātija] izsniedza Eiropas apcietināšanas orderi ar mērķi veikt personas E.D.L. kriminālvajāšanu sakarā ar tai izvirzīto apsūdzību noziegumā – narkotisko vielu glabāšanā izplatīšanas un pārdošanas nolūkā – kas 2014. gadā tika izdarīts Horvātijas teritorijā.
- 2 *Corte d'appello di Milano* [Milānas apelācijas tiesā], kas ir tiesa, kuras jurisdikcijā ir nodošanas procedūra, pieprasītās personas pārstāvji iesniedza medicīnisko dokumentāciju, kas apliecināja nopietnus psihiskus traucējumus, kuri ir saistīti arī ar narkotiku lietošanu agrāk. *Corte d'appello* veica E.D.L. psihiatrisko ekspertīzi, kurā tika konstatēta psihotiska traucējuma esamība, kuras dēļ bija nepieciešams turpināt terapiju. Ekspertīzes atzinumā tika uzsvērts arī spēcīgs pašnāvības risks, kas ir saistīts ar iespējamo ieslodzījumu, un secināts, ka attiecīgā persona nav piemērota dzīvei cietumā.
- 3 Pamatojoties uz minēto ekspertīzes atzinumu *Corte d'appello di Milano* konstatēja, ka attiecīgās personas pārvietošana uz Horvātiju, izpildot EAO, pārtrauktu ārstēšanas iespējas, tādējādi pasliktinot attiecīgās personas vispārējo veselības stāvokli un radot konkrētu apdraudējumu tās veselībai.
- 4 Tomēr tā norādīja, ka pienākums izpildīt EAO var tikt ierobežots vienīgi ar atteikuma pamatiem, kuri ir izsmeļoši uzskaitīti 2005. gada Likuma Nr. 69 18. un 18.-bis pantā, savukārt nav paredzēts vispārējs atteikuma pamats, kas būtu pamatots ar nepieciešamību novērst tādus pieprasītās personas pamattiesību pārkāpumus kā tiesības uz veselību. Tādējādi *Corte d'appello di Milano* apturēja

procesu un uzsāka *Corte costituzionale* [Konstitucionālajā tiesā] tiesvedību par atbilstību [Itālijas] konstitūcijai.

Tiesas, kura izskata pamatlietu pēc būtības, galvenie argumenti

- 5 *Corte d'appello di Milano* skatījumā, aplūkojamais tiesiskais regulējums pārkāpjot tiesības uz veselību, kuras ir aizsargātas konstitūcijas 2. un 32. pantā. Minētais tiesiskais regulējums pārkāpjot arī konstitūcijas 3. pantā minēto vienlīdzības principu, jo attieksme pret personām, uz kurām attiecas EAO, esot nelabvēlīgāka nekā pret personām, uz kurām attiecas izdošanas pieprasījums un attiecībā uz kurām Kriminālprocesa kodeksa 705. panta otrā punkta *c-bis* apakšpunktā ir tieši paredzēts izdošanas atteikums, ja veselības vai vecuma apsvērumi izraisa ārkārtīgi smagu seku risku pieprasītajai personai.
- 6 Visbeidzot, ar attiecīgās personas veselības stāvokli saistītā atteikuma pamata neesamība esot pretrunā procesa saprātīgā ilguma principam, kas ir nostiprināts konstitūcijas 111. pantā, jo šādos gadījumos spēkā esošais tiesiskais regulējums – ja pēc lēmuma par nodošanu tiek pieņemts lēmums par izpildes apturēšanu – izraisītu procesa apturēšanu, kura var turpināties uz nenoteiktu laiku.

Pamatlietas pušu galvenie argumenti

- 7 Tiesvedībā *Corte costituzionale* [Konstitucionālajā tiesā] ir iestājies *Presidente del Consiglio dei ministri* [Ministru padomes prezidents, turpmāk tekstā – “persona, kas iestājusies lietā”], lūdzot atzīt jautājumus par atbilstību konstitūcijai par nepieņemamiem vai katrā ziņā nepamatotiem.
- 8 Persona, kas iestājusies lietā, norāda, pirmkārt, ka 2005. gada Likuma Nr. 69 23. panta 3. punktā paredzētā iespēja apturēt nodošanu būtībā novēršot jebkādu pieprasītās personas tiesību uz veselību pārkāpumu. Pēc tam tā norāda, ka *Corte d'appello di Milano* izdarītās ekspertīzes rezultāti neliecina par attiecīgās personas psihiatrisko patoloģiju neatgriezeniskumu, kā arī tajos nav minēti konkrēti elementi, kuri varētu apstiprināt pašnāvības risku.
- 9 Katrā ziņā, personas, kas iestājusies lietā, skatījumā, šajā gadījumā *Corte d'appello* varētu sekot Eiropas Savienības Tiesas judikatūrā norādītajai procedūrai. Turklāt *Corte d'appello* būtu bijis jāpieprasa informācija par terapeitiskās un psiholoģiskās uzraudzības un palīdzības formām, kuras nodošanas gadījumā var tikt nodrošinātas apcietināšanas ordera izsniegšanas valstī.
- 10 Personas, kas iestājusies lietā, skatījumā, izmantojot procedūru, kuru Tiesa ir ieviesusi kopš sprieduma *Aranyosi un Căldăraru* (C-404/15 un C-659/15 PPU), tiktu padarīti par nepamatotiem arī iebildumi par nodošanas procedūras saprātīgo ilgumu un apgalvoto vienlīdzības principa pārkāpumu.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 11 *Corte costituzionale*, iesniedzējtiesa, vispirms uzsver, ka ne 2005. gada Likuma Nr. 69 18. pantā, ne 18.-bis pantā nav paredzēts, ka personas nodošana būtu jāatsaka vai tā varētu tikt atteikta, ja rada ārkārtīgi smagu apdraudējumu personas veselībai. *Corte costituzionale* skatījumā, tas attiecas uz šo abu pantu formulējumu gan pirms grozījumiem, kuri tika izdarīti ar 2021. gada Leģislatīvo dekrētu Nr. 10, gan uz šo pantu šobrīd spēkā esošo formulējumu.
- 12 Tā norāda, ka konstitucionālās leģitimitātes jautājumi attiecas ne tikai uz apstrīdēto tiesību normu atbilstību Itālijas konstitūcijai, bet sākotnēji ietver Eiropas Savienības tiesību (it īpaši Pamatlēmuma 2002/584/TI 3., 4. un 4.-bis panta), kuras praksē ir īstenotas ar valsts tiesību aktiem, interpretāciju.
- 13 Iesniedzējtiesas skatījumā, vispirms ir jājautā, vai smags attiecīgās personas veselības apdraudējums, kuru izraisa šīs personas nodošana izsniegšanas valsts tiesu iestādei, var tikt pienācīgi novērsts, izmantojot nodošanas apturēšanu saskaņā ar 2005. gada Likuma Nr. 69 23. panta 3. punktu, ar kuru Itālijas tiesību sistēmā ir ieviests Pamatlēmuma 2002/584/TI 23. panta 4. punkts. Pamatlēmuma regulējumā, ievērojot kuru ir interpretējama Itālijas tiesību norma, nodošanas atlikšana “izņēmuma gadījumā”, šķiet, ir paredzēta saistībā tikai ar pagaidu rakstura situācijām, kuras padara attiecīgās personas tūlītējo nodošanu par pretēju humāniem apsvērumiem.
- 14 Savukārt nodošanas apturēšanas risinājums nevar tikt uzskatīts par piemērotu tādu nopietnu hronisku un nenosakāma ilguma patoloģiju gadījumā kā patoloģijas, no kurām cieš attiecīgā persona. Šādos gadījumos Eiropas apcietināšanas ordera izpildes atlikšana, pat, ja to jau ir atļāvusi apelācijas instances tiesa, varētu turpināties uz nenoteiktu laiku. Tās rezultātā pašam lēmumam par nodošanu tiktu atņemta jebkāda lietderīga iedarbība, ar risku, ka izsniegšanas valstij tiks liegts attiecīgi veikt attiecīgās personas kriminālvajāšanu vai nodrošināt soda izpildi. Visbeidzot, atlikšanu pamatojoties uz hroniskiem veselības apsvērumiem ilgumu pagarināšana nostādītu attiecīgo personu nepārtrauktas nenoteiktības situācijā par savu likteni, pretēji nepieciešamībai nodrošināt saprātīgu ilgumu jebkurā procesā, kas varētu ietekmēt tās personisko brīvību.
- 15 Pēc tam iesniedzējtiesa jautā, vai 2005. gada Likuma Nr. 69 1. un 2. pantā ietvertie vispārīgi noteikumi, tekstā, kas ir piemērojams pamatlietā, pirms grozījumiem, kuri tika izdarīti ar 2021. gada Leģislatīvo dekrētu Nr. 10, atļauj Itālijas tiesu iestādei nepieņemt lēmumu par nodošanu arī gadījumos, kuri nav minēti [šī] likuma 18. un 18.-bis pantā, ja nodošana katrā ziņā var pakļaut attiecīgo personu riskam, ka tiks pārkāptas tās pamattiesības, kuras ir atzītas Itālijas konstitūcijā vai Eiropas Savienības tiesībās. Iesniedzējtiesas skatījumā, šāda interpretācija ir nepieņemama.
- 16 Turklāt ne 2005. gada Likuma Nr. 69 1. un 2. panta agrāk spēkā esošajā tekstā, nedz šobrīd spēkā esošajā šī likuma 2. panta tekstā nav tieši precizēts, vai

atsevišķajai tiesu iestādei, kuras jurisdikcijā ir nodošanas procedūra, ir katrā konkrētā gadījumā jāpārbauda, vai citas dalībvalsts izsniegtā Eiropas apcietināšanas ordera izpildes rezultātā varētu tikt pārkāpta kāda no (valsts vai Eiropas) tiesībām vai principiem, kuru ievērošana ir paredzēta 2005. gada Likumā Nr. 69.

- 17 Vispārējs princips, saskaņā ar kuru Pamatlēmumā 2002/584/TI un tādējādi katras dalībvalsts transponējošajā tiesiskajā regulējumā ir jāievēro LES 6. pantā atzītās pamattiesības, ir tieši apstiprināts šī pamatlēmuma 12. apsvērumā un 1. panta 3. punktā. Turklāt šis princips ir visas Savienības tiesību sistēmas pamatā (Hartas 51. panta 1. punkts).
- 18 Kā to ir noteikusi Tiesa, pilnībā saskaņotajās jomās savukārt dalībvalstīm ir liegts piemērot tikai valsts standartus pamattiesību aizsardzībai, ja tas var aizskart Savienības tiesību pārākumu, vienotību un efektivitāti (spriedums, 2013. gada 26. februāris, lieta C-617/10, *Fransson*, 29. punkts; spriedums, 2013. gada 26. februāris, lieta C-399/11, *Melloni*, 60. punkts). Pamattiesības, kuras ir jāievēro pamatlēmumā, drīzāk ir pamattiesības, kuras ir atzītas Eiropas Savienības tiesībās un līdz ar to visās dalībvalstīs, kad tās īsteno Savienības tiesības: pamattiesības, kuru definīcija izriet no dalībvalstu kopīgajām konstitucionālajām tradīcijām (LES 6. panta 3. punkts un Hartas 52. panta 4. punkts).
- 19 No tā izriet, ka pamattiesību aizsardzības standartiem – kuru ievērošanai ir pakārtota Eiropas apcietināšanas ordera regulējuma un tā praktiskās īstenošanas valstu līmenī leģitimitāte – pirmām kārtām ir jābūt noteiktiem Savienības tiesībās, jo šī joma ir pilnībā saskaņota. Pamatlēmuma 2002/584/TI 3., 4. un 4.-bis pantā paredzēto iespējamo atteikuma pamatu mērķis ir nodrošināt, lai Eiropas apcietināšanas ordera tiesiskā regulējuma īstenošanā praksē tiktu ievērotas personas pamattiesības.
- 20 Tajā pašā laikā šī tiesiskā regulējuma funkcija ir nodrošināt Eiropas apcietināšanas ordera regulējuma, kas balstās uz priekšnosacījumu par savstarpējo uzticēšanos starp dalībvalstīm par to, ka katrā no tām tiek ievērotas pamattiesības, vienveidīgu un efektīvu piemērošanu. Šīs vienveidības un efektivitātes prasības nozīmē, ka izpildes valsts tiesu iestādēm ir principā liegts atteikt nodošanu ārpus pamatlēmumā paredzētajiem vai atļautajiem gadījumiem, pamatojoties tikai uz valsts standartiem attiecīgās personas pamattiesību aizsardzībai, kuri nav kopīgi Eiropas līmenī (spriedums, 2016. gada 5. aprīlis, apvienotās lietas C-404/15 un C-659/15 PPU, *Aranyosi* un *Căldăraru*, 80. punkts).
- 21 Līdz ar to minētajam principam būtu acīmredzami pretrunā tāda valsts tiesību interpretācija, kura atzīst izpildes tiesu iestādei pilnvaras, pamatojoties uz tādām vispārīga rakstura tiesību normām kā 2005. gada Likuma Nr. 69 1. un 2. pantā ietvertās tiesību normas, atteikt attiecīgās personas nodošanu ārpus gadījumiem, kuri, ievērojot pamatlēmuma tiesību normas, ir izsmeļoši uzskaitīti tiesību aktos.

- 22 Un tas attiecas arī uz situāciju, kad, kompetentās tiesas skatījumā, Eiropas apcietināšanas ordera izpilde konkrētā gadījumā noved pie rezultāta, kas ir pretējs konstitucionālās iekārtas augstākajiem principiem vai neaizskaramajām personas tiesībām, jo vienīgi *Corte Costituzionale* [Konstitucionālā tiesa] var pārbaudīt Savienības tiesību vai Savienības tiesības īstenojošo valsts tiesību atbilstību šiem augstākajiem principiem un neaizskaramajām tiesībām.
- 23 Turklāt pašas Savienības tiesības nevarētu pieļaut to, ka Eiropas apcietināšanas ordera izpildes rezultātā tiktu pārkāptas attiecīgās personas pamattiesības, kuras ir atzītas Hartā un LES 6. panta 3. punktā.
- 24 Tieši, lai izvairītos no tā, ka pamatlēmuma par Eiropas apcietināšanas orderi īstenošana konkrētā gadījumā var izraisīt attiecīgās personas pamattiesību pārkāpumus situācijās, kad nodošanas atteikuma pamati pamatlēmumā nav tieši paredzēti, Tiesas judikatūra pēdējā laikā ir vairākkārt iejaukusies, lai interpretācijas veidā definētu procedūras, kuras ir piemērotas tiesas nolēmumu krimināllietās savstarpējās atzīšanas un izpildes vajadzību saskaņošanai ar attiecīgās personas pamattiesību ievērošanu.
- 25 Tas ir noticis it īpaši saistībā ar draudiem, ka Eiropas apcietināšanas ordera izpilde varētu pakļaut attiecīgo personu necilvēcīgiem un pazemojošiem apcietinājuma apstākļiem izsniegšanas valstī, jo tajā pastāv tādas apcietinājuma apstākļu nepilnības, kuras ir vai nu sistēmiskas un vispārīgas, vai skar noteiktas personu grupas vai arī atsevišķas brīvības atņemšanas iestādes (spriedumi *Aranyosi*, minēts iepriekš; 2018. gada 25. jūlijs, lieta C-220/18 PPU, ML; 2019. gada 15. oktobris, lieta C-128/18, *Dorobantu*), kā arī draudiem, ka lietas izskatīšanā netiks ievērotas Hartas 47. pantā paredzētās garantijas, jo pastāv sistēmiskas un vispārējas nepilnības saistībā ar izsniegšanas valsts tiesu varas neatkarību (spriedumi, 2018. gada 25. jūlijs, lieta C-216/18 PPU, LM; 2020. gada 17. decembris, apvienotās lietas C-354/20 PPU un C-412/20 PPU, L un P).
- 26 Šo procedūru, kuru pamatā ir dialogs starp izpildes valsts un izsniegšanas valsts tiesu iestādēm saskaņā ar pamatlēmuma 15. panta 2. punktu, mērķis ir ļaut izpildes tiesu iestādēm pārliecināties par to, ka konkrētā gadījumā attiecīgās personas nodošana neizraisa iespējamus šīs personas pamattiesību pārkāpumus. Vienīgi tad, ja dialoga rezultātā šādu garantiju nav iespējams iegūt, izpildes tiesu iestāde varēs atturēties no Eiropas apcietināšanas ordera izpildes, tādējādi atsakot nodošanu ārpus pamatlēmumā tieši atļautajiem gadījumiem.
- 27 Tādējādi ar iepriekš minētajiem Tiesas spriedumiem Savienības tiesībās ir ieviesti mehānismi, kuri ļauj nodrošināt personu, uz kurām attiecas Eiropas apcietināšanas orderis, pamattiesību aizsardzību tādu kopīgo noteikumu sistēmas ietvaros, kuri ir saistoši visām dalībvalstīm.
- 28 Tomēr ir jājautā, vai principi, kurus Tiesa ir formulējusi minētajos spriedumos, pēc analogijas var tikt piemēroti arī situācijā, kad konkrētas pieprasītās personas patoloģijas var būtiski pasliktināties nodošanas gadījumā, ar īpašo atsauci uz tiešā

dialoga pienākumu starp izsniegšanas valsts un izpildes valsts tiesu iestādēm, kā arī uz pēdējo minēto iestāžu iespēju izbeigt nodošanas procedūru, ja attiecīgās personas pamattiesību pārkāpuma riska esamība nevar tikt noraidīta saprātīgā termiņā.

- 29 Eiropas apcietināšanas ordera vienveidīgas un efektīvas piemērošanas Savienības tiesiskajā telpā prasības paredz, ka atbildi uz šo jautājumu var dot vienīgi Tiesa, kurai ir īpašā Savienības tiesību interpretācijas funkcija (LES 19. panta 1. punkts).
- 30 Iesniedzējtiesa norāda argumentus par labu principu, kurus Tiesa ir formulējusi minētajos spriedumos, piemērošanai aplūkojamajā gadījumā. Konkrētāk, Itālijas tiesību sistēmā konstitūcijas 32. panta pirmajā daļā veselība tiek aizsargāta kā “indivīda pamattiesība”. No šīs tiesības valsts varai izriet ne tikai pienākums atturēties no kaitīgās rīcības, bet arī pozitīvs pienākums nodrošināt personas veselības aizsardzībai nepieciešamo medicīnisko aprūpi. Šī tiesība ir pilnībā atzīta arī ieslodzītajām personām, gan tām, kuras ir notiesātas ar galīgo tiesas spriedumu, gan tām, kuras atrodas pirmstiesas apcietinājumā. Tieši, lai aizsargātu šo tiesību, Itālijas kriminālprocesuālās tiesības principā izslēdz iespēju pirmstiesas apcietinājumā ieslodzīt cietumā personu, kura cieš no “īpaši smagas slimības, kuras rezultātā personas veselības stāvoklis nav savienojams ar ieslodzījumu un katrā ziņā ir tāds, kas neļauj nodrošināt adekvātu ārstēšanu ieslodzījumā cietumā” (Kriminālprocesa kodeksa 275. panta 4.-bis punkts). Turklāt tiesiskajā regulējumā, kas attiecas uz apsūdzētajām personām, kurām ir atkarība no narkotiku vai alkohola lietošanas un kurām tiek veiktas terapijas programmas, principā ir paredzēta pirmstiesas apcietinājuma cietumā aizstāšana ar mazāk ierobežojošo pasākumu tiem, kuri seko vai plāno sekot atkarības ārstēšanas programmai.
- 31 Turklāt nav šaubu par to, ka veselība ir personas pamattiesība arī no Savienības tiesību viedokļa (Hartas 3. un 35. pants). Šai tiesībai ir jābūt pilnībā atzītai arī personām, kuras ir apsūdzētas nozieguma izdarīšanā.
- 32 Turklāt, ja attiecīgās personas nodošana Eiropas apcietināšanas ordera izsniegšanas valstij pakļautu attiecīgo personu nopietnam smaga veselības kaitējuma riskam, varētu tikt pārkāpts arī Hartas 4. pants, kurā ir paredzētas personas tiesības – kuras, ņemot vērā to absolūto raksturu, nav līdzsvarojamas ar nekādām citām pretējām interesēm (spriedums *Aranyosi*, 85. punkts) – netikt pakļautam necilvēcīgai vai pazemojošai attieksmei, atbilstoši arī ECTK 3.pantam (Eiropas Cilvēktiesību Tiesas spriedumi, 2013. gada 16. aprīlis, *Aswat* pret Apvienoto Karalisti; 2019. gada 1. oktobris, *Savran* pret Dāniju; 2016. gada 13. decembris, *Paposhvili* pret Beļģiju). Turklāt arī Tiesa ir apstiprinājusi šādu pašu principu spriedumā par Eiropas tiesisko regulējumu patvēruma jomā (spriedums, 2017. gada 16. februāris, lieta C-578/16 PPU, C.K. u.c. pret *Republika Slovenija*, 37. un 68. punkts).
- 33 No otras puses, nepieciešamība aizsargāt pieprasītās personas pamattiesības ir jāsaskaņo ar interesi veikt nozieguma izdarīšanā aizdomās turēto personu kriminālvajāšanu, konstatēt to atbildību un, ja tās tiek atzītas par vainīgām,

nodrošināt to soda izpildi. Šī interese nevar tikt uzskatīta par piemītošu vienīgi EAO izsniegšanas valstij, jo Pamatlēmums 2002/584/TI paredz dalībvalstu kopīgo apņemšanos “cīnīties pret to, ka pieprasītā persona, kas atrodas citā teritorijā, nevis tajā, kurā tā, kā apgalvots, ir izdarījusi noziedzīgu nodarījumu, paliktu nesodīta” (apvienotās lietas C-354/20 PPU un C-412/20 PPU, 62. punkts). Lai arī pamattiesības uz veselību ir īpaši būtiskas, to aizsardzība nevar novest pie risinājumiem, kuri izraisa smagu noziegumu sistemātisku nesodāmību.

- 34 Tomēr izsniegšanas valstij nevar arī tikt atstāta vienīgi iespēja vērsties pret attiecīgo personu ar aizmugurisku [*in absentia*] procesu. Faktiski, pirmkārt, aizmugurisku procesu norise nav atļauta visās dalībvalstīs, otrkārt, šāds risinājums galarezultātā varētu kaitēt attiecīgajai personai, kurai tiktu liegta iespēja efektīvi aizstāvēties procesā, kas potenciāli tai beigsies ar soda piespriešanu.
- 35 Iesniedzējtiesas skatījumā, pēc analogijas ar atziņām, kuras Tiesa ir formulējusi iepriekš minētajos spriedumos, tiešs dialogs starp izsniegšanas valsts un izpildes valsts tiesu iestādēm varētu ļaut rast risinājumus, kuri konkrētā gadījumā ļautu pakļaut attiecīgo personu procesam izsniegšanas valstī, nodrošinot tai visas tiesības uz aizstāvību un vienlaikus novēršot smagu kaitējumu tās veselībai, piemēram, procesa laikā ievieojot to piemērotā struktūrā izsniegšanas valstī. Vienīgi tad, ja šī dialoga rezultātā saprātīgā termiņā netiek rasti piemēroti risinājumi, izpildes tiesu iestādei būtu jābūt atļautam atteikt nodošanu.

Visbeidzot, iesniedzējtiesa lūdz šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu izskatīt paātrinātā tiesvedībā saskaņā ar Tiesas Reglamenta 105. pantu. Iesniedzējtiesas skatījumā, lai arī aplūkojamās lietas pamatā ir tiesvedība, kas ir saistīta ar personu, kurai šobrīd nav piemērots nekāds drošības līdzeklis, tā izraisa interpretācijas jautājumus saistībā ar centrālajiem EAO darbības aspektiem un pieprasītā interpretācija var radīt vispārējās sekas gan attiecībā uz iestādēm, kurām ir jāsadarbojas EAO ietvaros, gan attiecībā uz pieprasīto personu tiesībām.